

Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο
Σολωμού 5, Αθήνα 106 83
Τηλ./Fax: 2103303909
E-mail: esi@ath.forthnet.gr
Internet: <http://users.forthnet.gr/ath/esi>

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

ΝΕΑ ΤΟΥ Ε.Σ.Ι. Νο. 15

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2005

1. Ανακαίνιση των Γραφείων του Ε.Σ.Ι.

Ύστερα από αρκετή προετοιμασία, προεργασία και προσπάθεια ολοκληρώθηκε η ανακαίνιση των ιδιόκτητων Γραφείων του Ε.Σ.Ι.. Τα Γραφεία μας έγιναν αγνώριστα. Γκρεμίστηκαν οι τοίχοι των μπροστινών γραφείων, ο χώρος άνοιξε και έγινε μια μεγάλη ενιαία αίθουσα με λαμπερά πατώματα, τοίχους, καινούρια παράθυρα. Ανακαινίστηκαν επίσης η κουζίνα, το μπάνιο και η πίσω αίθουσα. Έγινε καινούρια ηλεκτρολογική εγκατάσταση, υδραυλικές επισκευές κ.τ.λ..

Σας καλούμε να επισκεφθείτε τα νέα Γραφεία μας. Στο μεταξύ σας παραθέτουμε μια – δυο φωτογραφίες.

2. Πρακτικά 17^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής στη Λευκάδα (2004).

Τα Πρακτικά του 17^{ου} Συνεδρίου του Ε.Σ.Ι. στη Λευκάδα (2004) εκδόθηκαν και διατίθενται από τα Γραφεία του Ινστιτούτου κάθε Δευτέρα, Τετάρτη & Παρασκευή από τις 8:30 – 15:30. Καλούνται οι Σύεδροι της Λευκάδας και τα μέλη του Ε.Σ.Ι. στην περιοχή Αθηνών να τα παραλάβουν από τα Γραφεία μας ή να περιμένουν να τα παραλάβουν κατά τη Γενική Συνέλευση/Γιορτή του Ε.Σ.Ι. η οποία θα γίνει μαζί με τις αρχαιρεσίες της ερχόμενης διετίας τον Φεβρουάριο του 2006.

Τα μέλη - σύεδροι που διαμένουν στη Βόρειο Ελλάδα μπορούν να παραλάβουν τον τόμο των Πρακτικών από το βιβλιοπωλείο των Εκδόσεων Ζήτη: Αρμενοπούλου 17 και ώρες καταστημάτων, τηλ.: 2310 203720.

3. 18^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής στη Ρόδο (2005).

Προχωρούν οι εργασίες για την έκδοση των Πρακτικών του 18^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής στη Ρόδο. Εστάλησαν συνολικά 58 εργασίες από τις 85 που παρουσιάστηκαν στο Συνέδριο. Βρισκόμαστε στο στάδιο της κρίσης των εργασιών.

4. Το Επόμενο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής στην Καστοριά (2006).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ελληνικού Στατιστικού Ινστιτούτου στη συνεδρίαση της 5/10/05, αποφάσισε την οργάνωση του 19^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής για το 2006, στην **Καστοριά** σε κύρια συνεργασία με το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας - Παράρτημα Καστοριάς, ύστερα από πρόταση του Καθηγητή κ. Θ. Χατζηπαντελή. Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί ως συνήθως την εβδομάδα της Διακαινησίμου, αμέσως μετά το Πάσχα (Τετάρτη 26- Κυριακή 30 Απριλίου 2006). Αρχίστε την προετοιμασία σας από τώρα.

5. Άλλα Συνέδρια.

International Conference on Statistical Models for Biomedical and Technical Systems from 29-31 May 2006, Miramare Bay Resort, Limassol, Cyprus. For more information visit the conference web site: www.ucy.cy/biostat2006.

6. Νέα των μελών και άλλων συναδέλφων (Σας καλούμε να μας στέλνετε τα νέας σας) .

Ο κ. Αθανάσιος Γιαννακόπουλος εξελέγη Αν. Καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η κ. Αικατερίνη Δημάκη εξελέγη Αν. Καθηγήτρια στο Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο κ. Επαμεινώνδας Κυριακίδης εξελέγη Αν. Καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο κ. Θεοφάνης Σαπατίνας εξελέγη Αν. Καθηγητής στο Τμήμα Μαθηματικών και Στατιστικής του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ο κ. Γρηγόρης Χλουβεράκης εξελέγη Αν. Καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

7. Σύντομη Αναδρομή στην Εξέλιξη της Στατιστικής στην ΑΣΟΕΕ (1927-1984)

Το Στατιστικό Περισκόπιο θα δημοσιεύει, πέραν των συνεντεύξεων με παλαιούς και γνωστούς στατιστικούς, «ιστορικές αναδρομές της εξέλιξης της Στατιστικής» σε διάφορα «Στατιστικά Κέντρα» της Ελλάδος. Ξεκινάμε με μια ιστορική αναδρομή από την Ανώτατη Σχολή Οικονομικών & Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ) τώρα Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τα στοιχεία συνελέγησαν από τον κ. Μείντάνη ύστερα από αναδίφηση στις Επετηρίδες της ΑΣΟΕΕ. Καλούνται συνάδελφοι να μας στείλουν ένα μικρό ιστορικό προφίλ του κέντρου τους ή της σχολής τους ή να μας διευκολύνουν στη συλλογή των στοιχείων για προσεχή παρουσίαση.

Είναι γνωστό ότι η ΑΣΟΕΕ (Ανώτατη Σχολή Οικονομικών & Εμπορικών Επιστημών) υπήρξε ένα από τα πρώτα κέντρα ανάπτυξης της (Εφαρμοσμένης) Στατιστικής, για πολλά χρόνια ίσως και το μοναδικό. Η αναδρομή που ακολουθεί βασίζεται στις Διοικητικές Επετηρίδες της ΑΣΟΕΕ, αλλά και σε κάποιες (λίγες) προσωπικές διηγήσεις.

Είναι ενδιαφέρον ότι η Στατιστική εμφανίζεται ως μάθημα στην πρώτη κιόλας Επετηρίδα (1927-1928) της Σχολής. Συγκεκριμένα εντάσσεται κανονικά στο πρόγραμμα μαθημάτων του 3^{ου} έτους σπουδών. Σύντομα αναφέρουμε από την ύλη του μαθήματος...

Βιβλίον 1^{ον}-Θεωρητική Στατιστική: Ορισμός της Στατιστικής, Ιστορικών της Στατιστικής, Η Εξέλιξη της Στατιστικής ως Ιδιαίτερης Επιστήμης, Στατιστική Υπηρεσία, Απομόνωσης Στατιστικής Ομάδος, Στατιστική Παρατήρηση, Χρόνος και Τόπος Παρατηρήσεως, Παράσταση των Αποτελεσμάτων της Στατιστικής Παρατηρήσεως, Παράσταση δι' Αριθμών, Παράσταση δια Διαγραμμάτων.

Βιβλίον 2^{ον}-Στατιστική Πληθυσμού: Πυκνότης Πληθυσμού, Πραγματικός και Νόμιμος Πληθυσμός, Διαίρεση του Πληθυσμού κατά Γένη, Ηλικία, Επάγγελμα, Απογραφή Πληθυσμού 19/ΧΙΙ/1920, Ανάλυση Αυτής.

Από την επετηρίδα συνάγεται ότι διδάσκων πρέπει να ήταν είτε ο Δ. Καλλιτσούνακης (αναφερόμενος ως Καθηγητής της Δημοσιονομίας και Στατιστικής), ή ο Αριστομένης Καλλιαβάς (αναφερόμενος ως Υφηγητής της Στατιστικής). Ο πρώτος είναι γνωστός Οικονομολόγος και εκδότης επί πολλά χρόνια περιοδικού Οικονομικών. Ο δεύτερος μετακινήθηκε στην Πάντειο αργότερα, από όπου και αφυπηρέτησε ως Ομότιμος Καθηγητής.

Στην δεύτερη επετηρίδα που βρήκαμε (1934-1935), η Στατιστική δεν εμφανίζεται στο πρόγραμμα μαθημάτων. Σχετικά σημειώνεται ότι ο μεν Καλλιτσούνακης αναφέρεται πλέον ως Τακτικός Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας, ο δε Καλλιαβάς ως Υφηγητής της Πολιτικής Οικονομίας, διδάσκων μάλιστα το μάθημα του 3^{ου} έτους «Αι Κρατικάί Πτωχεύσεις και οι Διεθνείς Οικονομικοί Έλεγχοι». Πάντως στη επετηρίδα αυτή ο Νείλος Σακελαρίου διδάσκει στα πλαίσια των Γενικών Μαθηματικών «Στοιχειώδη προβλήματα πιθανότητας», στους πρωτοετείς φοιτητές της Σχολής.

Είναι μάλλον σίγουρο ότι η Στατιστική επανέρχεται στο πρόγραμμα μαθημάτων της ΑΣΟΕΕ μεταπολεμικά, και συγκεκριμένα το 1956-1957 με την έλευση του Καθηγητή Κ. Αθανασιάδη (1898-1971). Είναι γνωστό ότι ο Αθανασιάδης δεν είχε παιδεία Στατιστικού. Συγκεκριμένα ήταν πλοίαρχος ε.α. του Εμπορικού Ναυτικού, και στην Στατιστική υπήρξε αυτοδίδακτος. Υπάρχει η άποψη ότι είχε πολλές «αδυναμίες» σε σχέση με την Στατιστική. Ακόμη και αν αυτό αληθεύει, πρέπει να του αναγνωρισθεί σημαντική συνεισφορά στην μεταπολεμική «Στατιστική Αφύπνιση» της χώρας.

Συγκεκριμένα έγραψε εγχειρίδια για τους φοιτητές, μονογραφία για την κατανομή Pareto, καθώς και το πρώτο Άγγλο-Ελληνικό λεξικό στατιστικών όρων. Τότε λοιπόν (1956-1957), η ύλη της περιλαμβάνει την Διωνυμί(α)κη κατανομή, την κατανομή Poisson, την κατανομή Gauss-Laplace, καθώς και την κατανομή Pareto. Επίσης περιλαμβάνει «έλεγχο ολιγοπληθών δειγμάτων δια της καμπύλης του Student, έλεγχο υποθέσεων, ανεξαρτησίας ιδιοτήτων κλπ. δια του X^2 Helmert-Pearson». Το 1957-1958, το μάθημα της Στατιστικής διευρύνεται, και περιλαμβάνει εκτός από την προαναφερθείσα ύλη και Διμεταβλητά Μαθηματικά Υποδείγματα (εξισώσεως, παλινδρομήσεως, συντελεστής συσχέτισεως), Ανάλυση της Διακύμανσης, και Αριθμοδείκτες.

Η επόμενη φάση συνδέεται με τον διορισμό του Κ. Κεβόρκ ως Υφηγητού το 1962-1963. Ο Κ. Κεβόρκ γεννήθηκε στην Λαμία το 1928, και σπούδασε στην ΑΣΟΕΕ, από την οποία αποφοίτησε το 1954. Το 1957 μετέβει στο Λονδίνο (LSE) για μεταπτυχιακές σπουδές στην Οικονομική Στατιστική. Ολοκλήρωσε την διατριβή του το 1959. Έγινε υφηγητής της έδρας της Στατιστικής το 1962, καθηγητής το 1969, και παρέμεινε στην ΑΣΟΕΕ (κατόπιν Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) μέχρι την αφυπηρέτηση του το 1995. Παράλληλα εργάστηκε στην Διεύθυνση Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδας (1955-1977).

Τότε λοιπόν (1962-63), ο μεν Αθανασιάδης συνεχίζει την διδασκαλία της Στατιστικής προσθέτοντας στην ύλη Στοιχεία Χρονολογικών Σειρών, Μη-Παραμετρικής Στατιστικής και Δειγματοληψίας, ο δε Κεβόρκ διδάσκει Οικονομετρία στους 4ετους φοιτητές του «Οικονομικού Τμήματος». Παράλληλα ο Π. Στεριώτης συνεχίζει την παράδοση του Ν. Σακελλαρίου και διδάσκει Λογισμό Πιθανοτήτων, στα πλαίσια όμως όχι των Γενικών, αλλά των Οικονομικών και Ασφαλιστικών Μαθηματικών.

Ως τελευταία φάση της εξέλιξης της Στατιστικής στην ΑΣΟΕΕ αναφέρουμε αυτήν που αρχίζει το 1972-73 και συνδέεται με τον Καθηγητή Δ. Λαμπράκη (1933-1989), ο οποίος εισήγαγε τη λεγόμενη «Μαθηματική Στατιστική». Ο Λαμπράκης γεννήθηκε στην Μεσσήνη, και σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, από όπου πήρε το πτυχίο του Μαθηματικού (1957). Διετέλεσε βοηθός του Μ. Μπρίκα την περίοδο 1959-1962. Στην συνέχεια πήρε δίπλωμα Στατιστικής από το Πανεπιστήμιο του Manchester (1964), και Διδακτορικό από το Πανεπιστήμιο του Aberdeen (1966). Το 1969 εξελέγη έκτακτος καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, και το 1970 τακτικός. Το 1973 πήγε στην ΑΣΟΕΕ, όπου και παρέμεινε μέχρι τον πρόωρο θάνατό του (1989).

Τότε λοιπόν (1972-1973), στη Σχολή διδάσκονται πολλά μαθήματα Στατιστικής:
Κ. Κεβόρκ Στατιστική Ι και ΙΙ (Περιγραφική Στατιστική, Επαγωγική Στατιστική, Ανάλυση Παλινδρομήσεως & Συσχετίσεως, Ανάλυσης Διακυμάνσεως και Συνδιακυμάνσεως, Αριθμοδείκται, Χρονολογικά Σειραί, Δειγματοληψία)
Π. Τζωρτζόπουλος Στατιστικά Δειγματοληπτικά Έρευνα
Δ. Λαμπράκης Μαθηματική Στατιστική

Τελειώνοντας αυτήν την σύντομη αναδρομή υπενθυμίζουμε ότι το 1984 ιδρύθηκε το Τμήμα Στατιστικής και Πληροφορικής, στην ΑΣΟΕΕ από τον χωρισμό του οποίου το 1989 προήλθε το σημερινό τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

8. Διάφορα

Στη στήλη αυτή θα δημοσιεύονται μεταξύ άλλων και προβλήματα προς λύση που προτείνονται από τα μέλη του Ε.Σ.Ι.. Τα υποβαλλόμενα προβλήματα θα πρέπει να συνοδεύονται από τις λύσεις τους. Μια λύση θα δημοσιεύεται καθώς και τα ονόματα των λυτών σε επόμενα τεύχη του Περισκοπίου.

α) Πρόβλημα: Έστω X_1, X_2 , ανεξάρτητες και ισόνομες τυχαίες μεταβλητές. Να δειχθεί ότι η κοινή τους κατανομή είναι η κατανομή Cauchy με πυκνότητα

$$f(x) = \frac{1}{\pi(1+x^2)}, -\infty < x < \infty,$$

αν (και μόνο αν) ισχύει,

$$4E\left[\frac{1}{4+X_1^2}\right] - E\left[\frac{1}{1+(X_1-X_2)^2}\right] = \frac{1}{3}$$

Προτείνων **Σ. Μειντάνης**

β) Παλαιές αφίσες Συνεδρίων του Ε.Σ.Ι.: Καλούνται τα μέλη του Ε.Σ.Ι. τα οποία έχουν στο αρχείο τους αφίσες παλαιών (πριν το 13^ο) Πανελληνίων Συνεδρίων Στατιστικής να τις στείλουν στο Ε.Σ.Ι. για να χρησιμοποιηθούν για την διακόσμηση των γραφείων του.

Παρακαλούμε για το θέμα αυτό επικοινωνήστε τηλεφωνικά μαζί μας.

Καλούνται τα μέλη να στέλνουν στο Ε.Σ.Ι. νέα τους ή άλλες ανακοινώσεις ώστε να δημοσιεύονται στο Στατιστικό Περισκόπιο.

Το Δ.Σ. του Ε.Σ.Ι.